

ZITTING VAN 28 SEPTEMBER 2026

Aanwezig:

Stefaan Van Den Eynde, Voorzitter gemeenteraad
Maarten Mast, Burgemeester
David De Valck, Dirk Blomme, Steven Elpers, Nathalie Hellinckx, Reinhoud De Bosscher, Schepenen
Joris Verspecht, Lien Casier, Toon Luypaert, Toon Dours, Jean De Block, Luc Robberechts, Luc Vrijders, Michiel De Potter, Ana Lara Valdes, Marieke Vrydag, Simon Graind'Orge, Martine Devis, Niki De Proft, Tim De Ridder, Nathalie Vyt, Jeannine Van de Vreken, Lieven Vanderstappen, Raadsleden
Chris Van den Bossche, Algemeen directeur

Verontschuldigd:

Wim Gerarts, Raadslid

Afwezig:

INFRASTRUCTUUR	Bermaanleg: Goedkeuring reglement
GR/2026/138	
Openbare zitting	

Regelgeving:

Gelet op het decreet over het lokaal bestuur, artikel 40 en 41;

Gelet op de algemene politieverordening zoals recentst aangepast door de gemeenteraad in zitting van 26 mei 2025;

Gelet op de gemeenteraadsbeslissing van 15 december 2008 "Tussenkost in de aankoop van materialen voor het uitvoeren van een zijbermverharding door particulieren";

Omschrijving/overwegende:

Overwegende de veelzijdigheid aan bermen doorheen Merchtem;

Overwegende het belang van een goede biodiversiteit van bermen;

Overwegende het belang van een goede waterhuishouding van het openbaar domein;

Overwegende de vragen van aangeladen om bermen gelegen tussen hun perceel en de openbare weg aan te passen;

Overwegende de intentie om een eerlijk kader te scheppen met betrekking tot het aanleggen van bermen;

Overwegende de potentiële aanwezigheid van nutsleidingen in bermen;

Motivering:

Omwille van ecologische redenen (biodiversiteit, waterhuishouding, enz.) wenst de gemeente Merchtem een kader te creëren omtrent de aanleg van bermen;

Omwille van historische situaties, oude bouwvergunningen, infrastructuurwerkzaamheden, enz... zijn er doorheen heel Merchtem allerlei verschillende types bermen ontstaan;

Aan de hand van dit reglement wil men het 'vergroenen' van bermen promoten en reglementeren. Daarnaast wil dit reglement ook een eerlijk kader scheppen voor bermen verbonden aan omgevingsaanvragen;

BESLUIT: Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Hoofdstuk 1: BEGRIPSOMSCHRIJVING

Artikel 1 Definities

In dit reglement hebben onderstaande benamingen de ernaast vermelde betekenis:

- Berm: het deel van het openbaar domein dat geen deel uitmaakt van de rijbaan, parkeer-, fiets- of voetpaden, busbanen, vluchthavens, pechstroken of andere specifiek voor verkeer bestemde zones, ongeacht het hoogteverschil ten opzichte van de rijbaan;
- Instandhoudingstermijn: vastgelegde periode waarin een specifieke situatie op een bepaalde locatie minimaal aanwezig moet blijven;
- Openbaar domein: alle grond, wegen en infrastructuren die eigendom zijn van een overheid (gemeente, gewest, staat...) en die bestemd zijn voor het algemeen gebruik door burgers. Het betreft de ruimte die voor iedereen toegankelijk is en die wordt beheerd door een bestuursniveau;
- Openruimtegebied: een aaneengesloten zone die in grote mate vrij is van bebouwing en infrastructuur, en waarvan het groene of open karakter beschermd wordt. Het is een beleidsmatige bestemming voor functies als landbouw, natuur, bosbouw, waterbeheer en recreatie, ter ondersteuning van de leefomgeving en biodiversiteit;
- Waterdoorlatende verharding: een verharding bestaande uit het geheel van een afwerkingslaag en potentieel ook funderingslagen, die minstens even waterdoorlatend als de bodem zijn;

Hoofdstuk 2: ALGEMEENHEDEN

Artikel 2 Voorwerp

Het reglement is van toepassing op de bermen gelegen op het grondgebied van de gemeente Merchtem.

Zones die aanzien kunnen worden als openbaar domein in eigendom van natuurlijke- en of rechtspersonen, die geen eigendom zijn van de entiteiten gemeente Merchtem, OCMW Merchtem of AGB Merchtem, kunnen eveneens gebruikmaken van dit reglement, mits akkoord van de eigenaar.

Artikel 3 Aanvrager

Aanvragen kunnen gedaan worden door zowel natuurlijke- als rechtspersonen. Deze dienen over het vruchtgebruik of over de volle eigendom van het belendende perceel te beschikken. Indien nodig dienen andere eigenaars of vruchtgebruikers de aanvraag te ondersteunen. Voor appartementsgebouwen mag de syndicus dit aanvragen (deze dient over een beslissing van de VME te beschikken).

Huurders kunnen geen aanvraag doen.

Artikel 4 Aanvraag aanpassing berm

Aanvragen tot bermaanpassingen dienen te gebeuren op de door het lokaal bestuur aangegeven wijze. Dit door aanvraag via de website van het lokaal bestuur of via mailbericht naar de desbetreffende dienst (dienst Infrastructuur – infrastructuur@merchtem.be).

Een aanvraag geeft geen automatisch recht op aanvaarding en/of financiële tussenkomst.

Aanpassingen van de berm kunnen enkel gebeuren mits goedkeuring. Aanpassingen uitgevoerd zonder toestemming, kunnen door het lokaal bestuur op kosten van de overtreder verwijderd worden op basis van een gemotiveerd besluit van het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 5 Bevoegdheden college van burgemeester en schepenen

Het college van burgemeester en schepenen wordt gemachtigd om:

- De aanvragen te beoordelen en toe te zien op de toepassing van dit reglement;
- Te beoordelen of de verharding van een bepaalde zone van de berm essentieel is;
- Gemotiveerd af te wijken van het reglement;
- De vermelde tarieven te indexeren;
- De aanvraagprocedure aan te passen;
- Te oordelen over de noodzaak tot terugbetaling van de gemaakte kosten bij niet-naleving van de instandhoudingstermijn;

Artikel 6 Onderhoudsplicht

Het bermonderhoud is geregeld door de "Algemene Politieverordening". In de "Algemene Politieverordening" staat vermeld wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van bermen en wat verstaan dient te worden onder goed beheer.

Artikel 7 Toekomstgericht beleid

Aangelanden van bermen kunnen niet gedwongen worden om de gebruikte materialen van de berm te laten aanpassen.

Artikel 8 Omgevingsvergunning

Bermen die palen aan percelen waar recent een omgevingsvergunning voor afgeleverd werd voor het bouwen, herbouwen of verbouwen van een gebouw, zijn uitgesloten van de financiële tussenkomst van dit reglement. Dit voor een periode van 5 jaar.

Omgevingsvergunningen kunnen opleggen dat bermen aangelegd dienen te worden in andere materialen dan de materialen vermeld in de aanvraag. Omgevingsvergunningen leggen de kosten verbonden aan verharde aanleg volledig ten laste van de aanvrager.

Hoofdstuk 3: CATEGORISERING BERMEN

Artikel 9 Onderverdeling

Op basis van de gebruikte materialen en de inkleding van bermen maakt dit reglement onderscheid en deelt het bermen onder in verschillende types.

Een berm kan bestaan uit verschillende types, deze dienen in dit reglement aanzien te worden als afzonderlijke delen van een berm.

Artikel 10 Verharde niet-waterdoorlatende bermen

Onder het type verharde niet-waterdoorlatende bermen verstaan we bermen die niet voorzien zijn van een waterdoorlatende verharding.

Artikel 11 Kiezelbermen

Onder kiezelbermen verstaan we bermen die aangevuld zijn met kiezels.

Artikel 12 Verharde waterdoorlatende bermen

Onder het type verharde waterdoorlatende bermen verstaan we bermen die voorzien zijn van een waterdoorlatende verharding.

Grasdals, waterpasserende of waterabsorberende klinkers, enz... zijn enkele van de materialen die hieronder verstaan kunnen worden.

De opbouw van waterdoorlatende verharding uitgevoerd door de dienst Uitvoering zal er als volgt (of gelijkaardig) uitzien:

- Geotextiel;
- Fundering in kalksteen of gewassen breuksteen 7/14, dikte 30 cm;
- Legbed (en opvulling) Seamstones in poussier van gewassen breuksteen 2/6, dikte ≥ 3 cm;
- Betonnen dallen type Seamstones (rondom brede voeg) 25x25x10 (of gelijkaardig);
- Lijnvormige elementen type 10/20 v,05/0,5 (fundering en stut in magere beton 12 Mpa);

Artikel 13 Grasbermen

Onder grasbermen verstaan we bermen die hoofdzakelijk bestaan uit gras. Gezien de biodiversiteit stimuleert men dat deze bermen de vrijheid krijgen zich te ontwikkelen (wilde bloemen, enz.). Deze bermen dienen onderhouden te worden op basis van de beschrijvingen opgenomen in de Algemene Politieverordening.

Artikel 14 Plantenbermen

Onder plantenbermen verstaan we bermen die hoofdzakelijk bestaan uit bodembedekkers, siergrassen, vaste planten, heesters, enz.. (bij voorkeur inheemse plantensoorten).

Hoofdstuk 4: VERGROENING

Artikel 15 Volgorde types

De volgorde van de types uit hoofdstuk 3: CATEGORISERING BERMEN is niet willekeurig. De types staan in volgorde van minst naar meest waardevol. De waardering heeft betrekking op de som van: de ecologische waarde, de waterdoorlatendheid, de duurzaamheid, de belevingswaarde van het openbaar domein, enz...

Volgorde van minst naar meest waardevolle type:

- Verharde niet-waterdoorlatende bermen;
- Kiezelbermen;
- Verharde waterdoorlatende bermen;
- Grasbermen;
- Plantenbermen;

Artikel 16 Waardeverhoging

Het doel en de geest van dit reglement is om de bovenvermelde (zie artikel 15) waarde te verhogen.

Het openruimtegebied is hierop een uitzondering. Hier dienen de bermen behouden te blijven in overeenstemming met het type gebied.

Bermen kunnen enkel aangepast worden naar een type met een hogere waardering (op basis van de rangschikking uit artikel 15).

Het college van burgemeester en schepenen kan op basis van gegronde redenen beslissen om hiervan af te wijken en een (waarde)verlaging toe te staan (voorbeelden: toegang tot oprit, mobiliteitsaanpassingen, enz.).

Hoofdstuk 5: WERKZAAMHEDEN AAN BERMEN

Artikel 17 Algemeen principe

Omwille van de mogelijke aanwezigheid van nutsleidingen, kwaliteitseisen en dergelijke mag enkel het lokaal bestuur of de door het lokaal bestuur aangestelde aannemer werkzaamheden uitvoeren aan bermen.

Enkel in uitzonderlijke omstandigheden en na goedkeuring door het college van burgemeester en schepenen kan hiervan afgeweken worden.

De materiaalkeuze voor verharde bermen (niet-waterdoorlatende-, kiezel- en waterdoorlatende bermen) ligt bij het lokaal bestuur. Hierbij zal het bestuur opteren voor degelijke materialen tegen een correcte prijs zonder daarbij de uniformiteit over het grondgebied uit het oog te verliezen. Op de wens van aanvragers om een berm aan te leggen in hetzelfde materiaal als hun oprit zal niet steeds kunnen ingegaan worden.

Hoofdstuk 6: FINANCIËLE TUSSENKOMST / UITVOERING DOOR LOKAAL BESTUUR

Artikel 18 Verharde niet-waterdoorlatende bermen

Deze bermen zijn niet onderworpen aan een financiële tussenkomst. Aanleg door het lokaal bestuur kan indien goedgekeurd tegen een vergoeding zoals voorzien in het toepasselijk retributiereglement. Verharde niet-waterdoorlatende bermen hebben de laagste rang en zullen hierdoor slechts sporadisch aangelegd worden.

Artikel 19 Kiezelbermen

Bestaande kiezelbermen kunnen aangevuld (maximum aanvulling met een dikte van 5 cm) worden door het lokaal bestuur, dit tegen een door de aanvrager te betalen vergoeding zoals voorzien in het toepasselijk retributiereglement. De aangeboden kiezels zijn grijze kiezels (kalksteenslag 7/14 of gelijkwaardig).

Op basis van volgende aspecten kan een kosteloze aanvulling toegestaan worden:

- Essentiële uitwijkstroken in smalle straten (
- Waar de kiezelberm de aansluiting tussen de rijbaan en het privédomein is. Dit enkel voor de vergunde breedte van de oprit (behoud van bestaande toestand);

Aanvullingen zijn enkel mogelijk wanneer blijkt dat aanvullingen aangewezen zijn en dit met een maximale frequentie van 1 maal per jaar.

Bestaande kiezelbermen kunnen daarnaast door de onderhoudsplichtige persoon op eigen kosten aangevuld worden met grijze kiezels.

Wanneer men geen aanvulling op eigen kosten wenst te doen kan een aanvraag gedaan worden tot omvorming naar een ander bermtype.

Artikel 20 Verharde waterdoorlatende bermen

Wanneer men een berm opwaardeert naar een berm met verharde waterdoorlatende materialen kan dit tegen een financiële vergoeding zoals voorzien in het toepasselijk retributiereglement.

Deze tussenkomst is enkel van toepassing voor de oppervlakte die aanzien kan worden als essentieel te verharderen:

- De zone waar de verharde waterdoorlatende berm de aansluiting tussen de rijbaan en het privédomein is. Dit enkel voor de vergunde breedte van de oprit en de eventuele verharde paden naar de woning;

Essentiële uitwijkstroken in smalle straten (

Aanpassingen in functie van een omgevingsaanvraag vallen niet onder de regeling van dit artikel maar worden behandeld conform artikel 8. Omgevingsvergunning.

Artikel 21 Grasbermen

Grasbermen kunnen éénmalig kosteloos door het lokaal bestuur ingezaaid worden. Ook het verwijderen en afvoeren van de oude verharding (voor zover niet verontreinigd) is éénmalig kosteloos wanneer men opteert voor een grasberm.

Artikel 22 Plantenbermen

Plantenbermen kunnen éénmalig aangeplant worden door het lokaal bestuur. Het verwijderen van de oude verharding of gras (voor zover niet verontreinigd) is éénmalig kosteloos wanneer men opteert voor een plantenberm. Een eerste inboet (vervangen de beplanting dewelke niet in de was gekomen is) zal eveneens uitgevoerd worden ten laste van het lokaal bestuur. De aanvrager dient (conform de algemene politieverordening) de beplanting te onderhouden.

De keuze van de soorten beplanting is essentieel en is individueel te bepalen afhankelijk van de specifieke situatie (soort grond, oriëntatie, afstand tot woning, impact op de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de voetgangers, enz.). De dienst "Uitvoering" zal in samenspraak met de dienst "Mobiliteit" en de bewoners bepalen welke soorten in aanmerking komen.

Wanneer de beplanting beschadigd is door toedoen van externe factoren, die buiten de wil van de aanvrager liggen, kan een kosteloze heraanplant gebeuren.

Artikel 23 Beschikbare kredieten

De kosten van de werkzaamheden zullen steeds voorafgaandelijk begroot worden. Zolang het resterende krediet van het lokaal bestuur dit toelaat, kunnen goedkeuringen gegeven worden. Goedkeuringen gebeuren in volgorde van ontvankelijk verklaarde aanvragen.

Artikel 24 Instandhouding

Werkzaamheden gefinancierd door dit reglement dienen minimaal 5 jaar behouden te worden.

Het niet naleven van deze termijn kan bestraft worden door volledige terugbetaling van de gemaakte kosten van het lokaal bestuur (aangekochte materialen, gepresteerde uren, enz.). Deze terugvordering gebeurt via een gemotiveerde beslissing van het college van burgemeester en schepenen.

Hoofdstuk 7: TERMIJNEN

Artikel 25 Beoordelingstermijn

Vanaf het moment van indiening van de aanvraag zal het lokaal bestuur deze aanvraag bestuderen en op het college agenderen binnen een termijn van 60 kalenderdagen.

Wanneer bij nazicht blijkt dat verdere verduidelijkingen gegeven dienen te worden door de aanvrager, zal vanaf dat moment de termijn geschorst worden tot het moment waarop de gevraagde verduidelijkingen verstrekt worden.

Er kunnen geen vergoedingen geëist worden bij het overschrijden van de beoordelingstermijn.

Artikel 26 Uitvoeringstermijn

De werkzaamheden zullen ingepland worden, afhankelijk van de gebruikte materialen, de weersomstandigheden en de planning van de dienst "Uitvoering" en/of aannemer van de gemeente. Op basis hiervan zal een vermoedelijke uitvoeringsdatum meegedeeld worden. Er kunnen geen vergoedingen geëist worden bij het overschrijden van deze vermoedelijke uitvoeringsdatum.

Wanneer de aanvrager het lokaal bestuur een vergoeding verschuldigd is, zullen werkzaamheden pas uitgevoerd kunnen worden na ontvangst van de desbetreffende vergoeding.

Hoofdstuk 8: INWERKINGTREDING

Artikel 27 Opheffing reglement

Het reglement "Tussenkoms in de aankoop van materialen voor het uitvoeren van een zijbermverharding door particulieren" goedgekeurd tijdens de gemeenteraad van 15 december 2008 wordt opgeheven met ingang van 1 oktober 2026.

Artikel 28 Inwerkingtreding

Dit gemeenteraadsbesluit treedt in werking met ingang van 1 oktober 2026.

Chris Van den Bossche

Stefaan Van Den Eynde

Voor eensluidend afschrift

Algemeen directeur
Chris Van den Bossche

Datum uittreksel
29 september 2026

Voorzitter raad voor
maatschappelijk welzijn
Stefaan Van Den Eynde